

EUROPOS SAJUNGOS AKTUALIJŲ APŽVALGA

Diana Lukoševičiūtė–Burneikienė,
Kauno Europe Direct informacijos centras

ES AKTUALIJOS

Migrantų krizė

(beprecedentinis migrantų ir pabėgėlių antplūdis
nuo 2015 m.)

Per 2 metus < **2,5** mln. asmenų paprašė prieglobsčio
ES

2016 m. valstybės narės priėmė 1,1 mln sprendimų dėl
prieglobsčio (~**1/3** buvo suteiktas pabėgėlio statusas)

Nelegalūs migrantai:

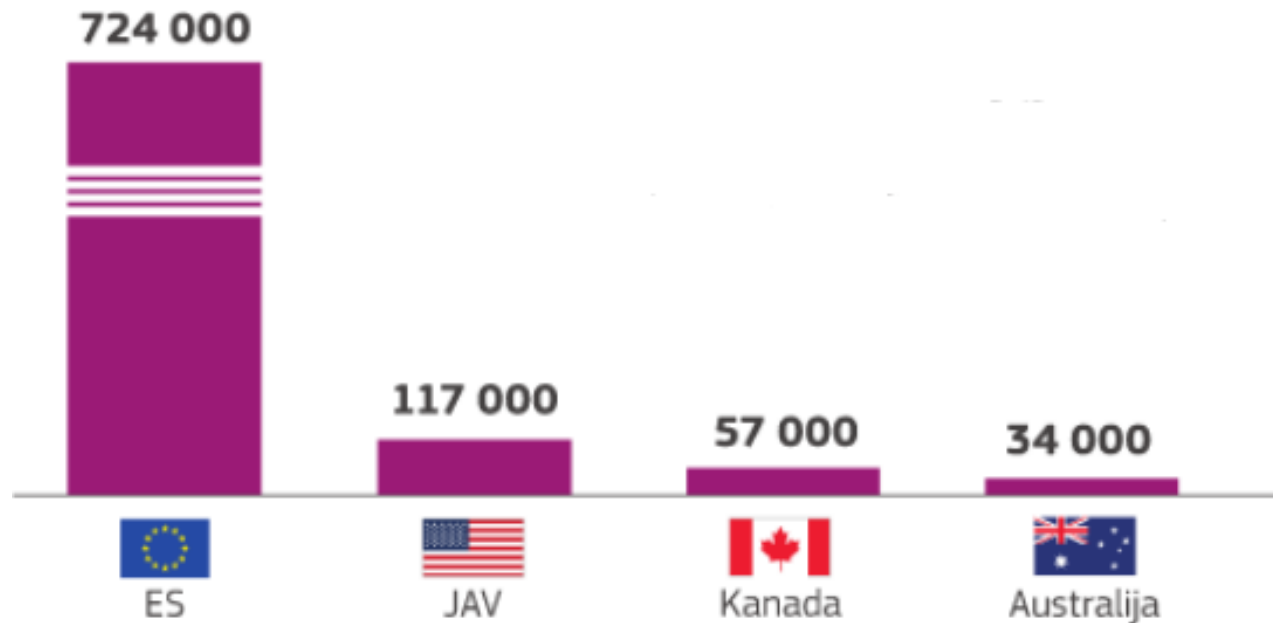
2015 m. - 2,2 mln.

2016 m. - 984 tūkst.

Repatriacija (kai prašymai dėl prieglobsčio atmesti) :

2015/16 m. iš 1 027 tūkst. asmenų - išvyko 46 proc.

2016 m. ES suteikė prieglobstį triskart daugiau asmenų
JAV, Kanada ir Australija kartu paėmus

- ES tikėjosi šalių solidarumo - kai kurios šalys pasistatė sienas
- Pabėgėlių perkėlimo programoje dalyvauti atsisako Lenkija, Vengrija (0), Čekija (12 iš 2 691), Slovakija, JK.
- Lietuva priėmė 414 iš numatytos 1105 žmonių kvotos (~ 300 pabėgėlių iš Lietuvos išvyko)

2 metų ES pabėgėlių perkėlimo programa - šalys narės įgyvendino tik 26,3 proc. reikalaujamų tikslų

- Įsteigti migrantų antplūdžio **valdymo centrai** (<85 proc. migrantų pasiekia Italiją)
- 2015-16 m. humanitarinei pagalbai pabėgėliams ES ir už jos ribų skirta <10 mlrd. Eur
- Pertvarkyta ir sustiprinta Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra „**Frontex**“ (1700 pareigūnų komandiruota į GR, IT, BG ir ES)
- Gelbėjimo operacijos (<620 000 išgelbėtų žmonių)
- Ardomi žmonių kontrabandos tinklai- sučiupta <2 500 įtariamųjų, konfiskuota 470 laivų
- 2017 m. susitarta dėl Europos išorės investicijų plano (ES kaimynystėje ir Afrikoje) – *“su 4,1mlrd. EUR indėliu pritrauksime iki 44 mlrd. EUR investicijų, kurių kitaip neturėtume”*. **Sirijos patikos fondas. Afrikos patikos fondas**

2016 m. kovo mėn. **ES ir Turkijos susitarimas** dėl neteisėtai atvykusių asmenų (ir ES pažadas skirti 3 mlrd Eur Turkijoje esantiems pabėgėliams)

Graikijos salas pasiekusių migrantų skaičius sumažėjo net 95 proc. (per 1 metus)
Iki 2017-07 į ES buvo perkelti 7807 Sirijos pabėgėliai

ES AKTUALIJOS

NEDARBAS

Nedarbo lygis:

Graikija - 21,2 proc. (jaunimo – 47 proc.)

Ispanija – 17,1 proc. (jaunimo – 44 proc.)

Lietuva – 7,5 proc. (jaunimo – 14 proc.)

Žemiausias nedarbo lygis – Čekijoje (2,9 proc.)

ES Jaunimo garantijų iniciatyva (6,4 milijardo eurų biudžetas)

jaunuoliai iki 25 m.gautų darbo, tęstinio mokymosi, gamybinės praktikos ar stažuotės pasiūlymą per 4 mėn. nuo mokyklos baigimo/darbo netekimo.

Veikia jau 3 metus (11 mln jaunuolių pasinaudojo)

INVESTICIJŲ PLANAS EUROPAI

(siekis: 1 investuotas eur pritrauktų 15 eur)

Nedarbo lygio kaita

— EA-19 — EU-28 — Japan — US

MĖLYNOJI KORTELĖ

ES AKTUALIJOS

BREXIT

- 2019 m. kovo 30 d. būsime 27 narių Sąjunga
- Dabar vykstančios derybos tarp ES ir JK: ES nori kad JK prisiimtų tam tikrus **įsipareigojimus** ten gyvenančių **piliečių atžvilgiu** (<200 000 lietuvių JK. 3 mln ES piliečių JK).
- Šią savaitę JK pažadėjo, kad ES piliečiai turės teisę teikti apeliacijas, jeigu jiems nebus leista gyventi šalyje po jos išstojimo.

Finansinis aspektas

Derybos vyksta lėčiau nei tikėtasi – dėl to numatytu laiku neprasidėjo derybos dėl būsimo prekybinio susitarimo ir pereinamojo laikotarpio

ES AKTUALIJOS

A large blue downward-pointing arrow.

SKAITMENINĖ RINKA

- 2017 m. birželį panaikinti tarptinklinio ryšio mokesčiai (10 metų ES darbo rezultatas)
- 2018 m. gegužę įsigalios pirmas ES bendras kibernetinio saugumo teisės aktas

Kibernetiniai išpuoliai demokratijos ir ekonomikos stabilumui gali kelti didesnę pavojų nei ginklai ir tankai. (...) Kad galėtume apsiginti, šiandien mums Komisija siūlo naujų priemonių, tarp jų - Europos kibernetinio saugumo agentūrą. J.-C. Juncker

- Inicijatyva **WiFi4EU** – nemokami viešieji tinklo prieigos taškai vietos bendruomenėse
- ES autorių teisių taisyklės ir kt.

5 EUROPOS ATEITIES SCENARIJAI:

KAIP EUROPA GALĖTŲ VYSTYTIS IKI 2025 M.

Penki scenarijai

Esamos darbotvarkės taša

ES 27 visas jėgas
skiria konstruktyvių
reformų
darbotvarkei

Tik bendroji rinka

ES 27 palaipsniui
persiorientuoja į
bendrąją rinką

Kas norės, nuveiks daugiau

ES 27 suteikia
galimybę
norinčioms
valstybėms narėms
drauge daugiau
nuveikti
konkrečiose srityse

Nuveikti mažiau, bet efektyviau

ES 27 siekia
vienose politikos
srityse nuveikti
daugiau ir
sparčiau, o kitose –
mažiau

Nuveikti daug daugiau bendromis jėgomis

Valstybės narės
nusprendžia
bendromis jėgomis
daug daugiau
nuveikti visose
politikos srityse

EK pirmininko J. C. Juncker Metinis pranešimas (2017)

- Suformuoti ekonomikos ministeriją ir įsivesti eurą visoje Bendrijos teritorijoje (išstojus JK - 85 proc. ES sudarys eurozonos valstybės)
- Steigti Europos finansų ministro postą, Europos darbo instituciją, stiprinti migracijos kontrolę, darbuotojų teises, tarptautinę prekybą ir gynybos sąjungą.
- Sujungti Europos Vadovų Tarybos ir Europos Komisijos pirmininkų postus į vieną, kurį galėtų užimti 2019 m. EP rinkimus nugalėjusios partijos lyderis
- **Plėtra:**

„Privalome suteikti patikimą plėtros perspektyvą Vakarų Balkanų šalims. (...) Akivaizdu, kad per šią kadenciją kitos plėtros nebus. (...) Bet per kitą kadenciją Europos Sąjungoje bus daugiau nei 27 narės,,

„Turkija jau kurį laiką labai tolo nuo Europos. (...) Žurnalistų vieta - žinių tarnybose, o ne kalėjimuose. (...) Kreipiuosi į Turkijos valdžią: paleiskite mūsų žurnalistus (..)„, Ankara jau seniai milžiniškais žingsniais tolsta nuo Europos Sąjungos“
- Kaimynystės politika? Ukraina?

„Asmeniškai kreipsiu daug dėmesio į Estiją, Latviją, Lietuvą ir Rumuniją 2018-aisiais, nes tai metai, kai šios šalys švęs savo šimtuosius gimtadienius“

ES – KOVOS SU KLIMATO KAITA PRIEŠAKYJE

2016 m. pasirašytas Paryžiaus susitarimas (siekis, kad visuotinis atšilimas iki 2020m. būtų „gerokai mažesnis“ nei 2 laipsniai)

2017 m. birželį JAV (antra pagal dydį pasaulio teršėja) pasitraukia iš susitarimo

EK užvakar pristatė netaršaus judumo dokumentų rinkinį :

- nauji išmetamo CO₂ kiekio standartai,
- baterijų iniciatyva,
- Direktyva dėl keleivių tolimojo susisiekimo autobusų paslaugų ir kt.

„Horizontas 2020“ –

ES mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimo programa - remia
Europos mokslinę kompetenciją

2018-2020 m. parama bus skiriama politiniams ES prioritetams:

- **Mažo anglies dioksido kiekio technologijų, atspari klimato kaitos poveikiui ateitis** – 3,3 mlrd. EUR
- **Žiedinė ekonomika** – 1 mlrd. EUR
- **Europos pramonės ir paslaugų skaitmeninimas ir pertvarka** – 1,7 mlrd. EUR
- **Saugumo sąjunga** – 1 mlrd. EUR
- **Migracija** – 200 mln. EUR
- 2,2 mlrd. EUR bus skirta **švarios energijos** projektams keturiuose susijusiose srityse: atsinaujinantieji energijos išteklių, pastatai, kuriuose efektyviai vartojama energija, elektromobilumas ir kaupimo sprendimai, įskaitant 200 mln. EUR, skirtų kitos kartos elektros baterijų kūrimui ir gamybai

Nuo linijinės ekonomikos – prie **žiedinės ekonomikos**

